

La flama de la llengua

Atenció a Llull

LA LLENGUA CATALANA

NO EXIGIM el respecte a l'ús de la nostra llengua per un mesquí esperit de localisme o d'esquifides divisions; volem la nostra llengua perquè és l'expressió natural de la nostra vida; perquè és la vibració externa pròpia, i l'única possible, de la nostra força de pensar i de sentir; perquè sense ella no tenim llibertat en l'expressió del nostre pensament i dels nostres afectes, ni la dignitat que dona a l'home la fermesa i la seguretat d'allò que diu. La volem perquè és la defensa de la nostra individualitat i del nostre caràcter; perquè és part de la nostra existència i un dret de la nostra vida, que perdriem per a no adquirir-ne una altra.

Lluís Domènech i Montaner
Discurs a l'Assemblea de la Unió
Catalanista (Manresa, 1892)

Entre el novembre de 1315 i el novembre de 1316 moria, en un lloc incert, Ramon Llull, el creador del català literari i alhora la personalitat més universal de la cultura catalana. Ens acostem, doncs, al setè centenari de la mort d'aquest autor genial i convé que hi prestem atenció. Si totes les cultures coneixen i veneren els seus fundadors i figures insignes, també ho hem de fer nosaltres amb Llull.

Aquest mallorquí (nat probablement a la capital de les Balears en 1232/1233), oriünd de Barcelona, va ser un intel·lectual complet: filòsof, teòleg, místic, científic (en el concepte medieval), poeta, assagista, però també conseller reial, estrateg, diplomàtic, viatger, missioner. És l'autor primigeni de les lletres catalanes, com hem dit, però va escriure així mateix en llatí i àrab (la seva producció en català representa un 20% del total). Destaquen entre les seves obres (més de dos-cents títols) l'*Ars magna*, l'*Arbre de ciència*, *Blanquerna* (espècie de novella dins la qual s'inscriu l'exquisit *Llibre d'Amic e Amat*), el *Fèlix o Llibre de meravelles* (que conté el *Llibre de les bèsties*), el *Llibre de contemplació en Déu*, el *Llibre de l'orde de cavalleria*, *Doctrina pueril*, etc. Aquestes obres haurien de ser conegudes entre nosaltres com ho són a Itàlia les obres de Dant, a Anglaterra les de Shakespeare, a Castella les de Cervantes, a Alemanya les de Goethe, etc.

Val la pena de destacar que li tocà de viure en un moment de coexistència i alhora de confrontació entre cultures, situació en què ell propugnà, a part d'altres mesures, el diàleg d'altura intel·lectual. No cal dir que la seva actitud —condicionada per l'esperit de l'Edat Mitjana i de la Cristiandat, és clar— ens pot servir d'exemple, *mutatis mutandis*, a nosaltres que ens trobem en una situació anàloga.

Resta també pendent el reconeixement eclesiàstic de l'exemplaritat religiosa de Ramon Llull. En aquest sentit, darrerament hi ha hagut aportacions (sobretot per part del Dr. Josep Perarnau, expert lul·lista) que podrien facilitar la seva canonització. Seria un bon colofó de la commemoració setcentenària del Doctor Il·luminat.

LLENGUA NACIONAL, doncs, s'adhereix, ja a l'avançada, als actes que se celebraran pròximament per a recordar i reivindicar la figura de Ramon Llull, el primer gran nom de la literatura catalana.

Acabem aquesta pàgina reproduint el fragment 96 del *Llibre d'Amic e Amat* (segons la versió de la col·lecció Els Nostres Clàssics, Barcelona 1927, pp. 45-46), en què tindrem un tast del Llull escriptor:

«Demanaren a l'amic de qui era. Respòs: —D'amor—. —De què est?—. —D'amor—. —Qui t'ha engenrat?—. —Amor.—. —On nasquist?—. —En amor.—. —Qui t'ha nodrit?—. —Amor.—. —De què vius?—. —D'amor.—. —Com has nom?—. —Amor.—. —D'on véns?—. —D'amor.—. —On vas?—. —A amor.—. —On estàs?—. —En amor.—. —Has altra cosa mas amor?—. Respòs: —Hoc, colpes e torts contra mon amat—. —Ha en ton amat perdó?—. Dix l'amic que en son amat era misericòrdia e justícia e per açò era son hostel enfre amor e esperança.» ♦